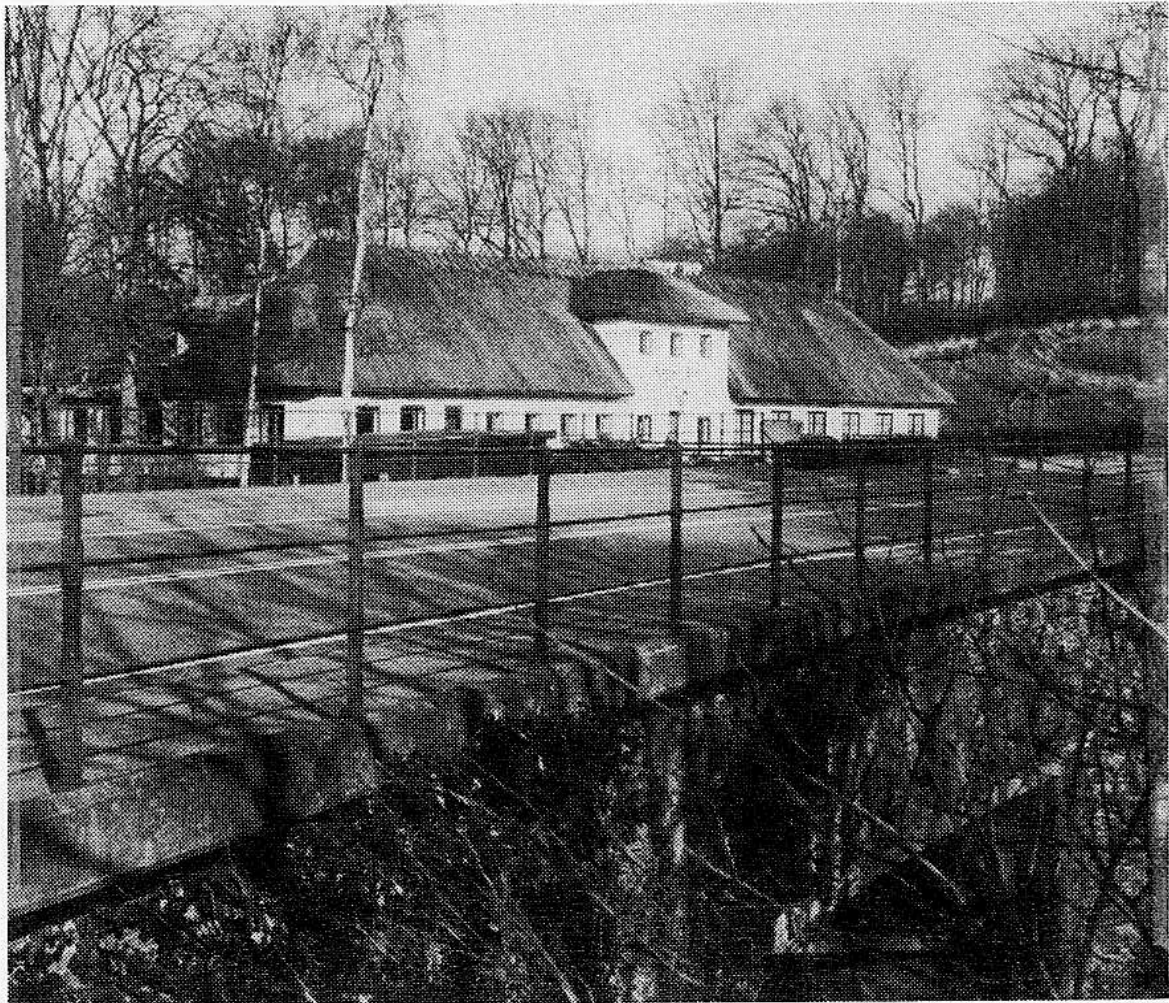

REGULATIV FOR

ÅMOSE Å

SANDLYNG Å - BROMØLLE

AMTSVANDLØB NR. 13

V E S T S J Æ L L A N D S A M T

J.nr. 9-21-01-13V-0001-1994

1. oktober 1996

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side

1.	Grundlag for regulativet.....	1
2.	Betegnelse af vandløbet	3
3.	Vandløbets vedligeholdelsesgrundlag.....	4
4.	Bygværker.....	8
5.	Administrative bestemmelser.....	9
6.	Sejlads og fiskeri.....	10
7.	Bredejerforhold.....	11
8.	Vedligeholdelse.....	14
9.	Tilsyn	16
10.	Revision	16
11.	Regulativets ikrafttræden.....	16

1. Grundlag for regulativet.

- 1.1 Åmose Å er optaget som amtsvandløb i Vestsjællands Amt på strækningen fra sammenløbet af Tåstrup Å og Vanløse Mose Å ved St. Merløse til åens udløb i Nedre Åmose Å ved udløbet fra tunnelstrækningen ved Bromølle.

Åmose Å har været amtsvandløb siden 1846.

Til grund for regulativet ligger den overordnede planlægning herunder især "Vandløbsplanen" samt følgende tidligere kendelser og regulativer eller lign.:

Afvandingskommissionskendelse af 27. maj 1966 vedrørende regulering og uddybning af strækningen fra Undløse Bro til Bromølle Bro samt anlæg af den 888 m lange tunnel nedstrøms Bromølle Bro.

Det hidtil gældende regulativ, som er vedtaget af Holbæk amtsråd den 21. september 1966.

Til grund for regulativet ligger endvidere en opmåling af vandløbet, som er foretaget i januar / februar 1995.

1.2

Vandløbsplanen

I henhold til miljøbeskyttelsesloven af 1983 har amtsrådet udarbejdet vandområdeplaner for Vestsjællands Amt. Planerne er indarbejdet i "Regionplan 1993-2004".

Områdeplanen for vandløbene benævnes "Vandløbsplanen".

Målsætninger

Vandløbsplanen indeholder en detaljeret redegørelse for de målsætninger, der er vedtaget for de enkelte vandløb og deres miljømæssige kvalitet.

De enkelte vandløbsstrækninger er udlagt med forskellige målsætninger, idet følgende målsætningsbetegnelser er anvendt:

Skærpet målsætning

A Særligt naturvidenskabeligt interesseområde.

Basis målsætning

B₁ Gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk.
B₂ Laksefiskvand.
B₃ Karpefiskvand.

Lempet målsætning

C Vandløb til afledning af vand.
D Vandløb påvirket af spildevand.
E Vandløb påvirket af vandindvinding.

1.3

Vandløbets målsætning

Den omhandlede strækning af Åmose Å er i vandløbsplanen udlagt med følgende målsætninger for 2 delstrækninger:

St. 9320 - 24858	Sandlyng Å - Bromølle Bro	målsætning C
St.24858 - 25896	Bromølle Bro - Tunneludløb	målsætning B ₂

2. Betegnelse af vandløbet

2.1 Åmose Å er hovedløbet i Åmose Å-systemet.

Dette regulativ omfatter strækningen af Åmose Å fra tilløbet af Stenlille Kommunes vandløb "Sandlyng Å" (st. 9.320) til udløbet i Nedre Åmose Å ved udløbet fra tunnelstrækningen ved Bromølle (st. 25.896).

Stationeringen svarer til afstanden i meter fra Åmose Å's begyndelsespunkt ved sammenløbet af Tølløse Kommunes vandløb "Tåstrup Å" og "Vanløse Mose Å".

Amtsvandløbets begyndelsespunkt, mellempunkt og slutpunkt har følgende UTM-koordinater i zone 32U:

Begyndelsespunkt	St. 0:	669.470 m E.	og	6.160.190 m N.
Sandlyng Å	St. 9.320:	662.540 m E.	og	6.162.670 m N.
Tunneludløbet	St. 25.896:	669.840 m E.	og	6.166.470 m N.

2.2 Den omhandlede strækning af Åmose Å er grænsevandløb mellem Jernløse og Tornved kommuner på den nordlige og østlige side, og mellem Stenlille, Dianalund og Høng kommuner på den sydlige og vestlige side således:

St. 9.320 - 13.000	= grænse mellem Stenlille og Jernløse kommuner
St.13.000 - 16.800	= grænse mellem Dianalund og Jernløse kommuner
St.16.800 - 23.260	= grænse mellem Dianalund og Tornved kommuner
St.23.260 - 25.896	= grænse mellem Høng og Tornved kommuner

2.3 Følgende offentlige vandløb er tilløb til den omhandlede strækning af amtsvandløbet Åmose Å:

Station	Kommunevandløb	Målsætning
9.320	Sandlyng Å	B ₃
9.716	Undløse Møllerende	C
12.082	Fugleå	B ₃
12.910	Lyngbækken	Ingen
14.913	Brovadgrøften	B ₃
18.041	Lillemosegrøften	D / Ingen
20.924	Reerslev Møllerende	B ₃

3. Vandløbets vedligeholdelsesgrundlag

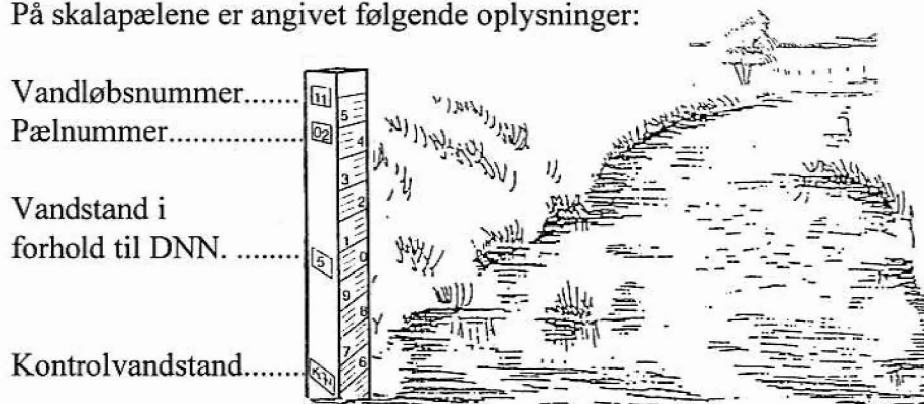
3.1 Amdsrådet har besluttet, at den omhandlede strækning af Åmose Å fra st. 9.320 - st. 24.986 skal vedligeholdes, så der opretholdes tværsnitsprofiler, som opfylder et krav om et minimumstværsnitsareal, mens strækningen st. 24.986 - 25.896 er tunnelstrækningen uden løbende vedligeholdelse.

3.2 Minimums-tværsnitsarealet defineres som størrelsen af det areal, der mindst skal forefindes under nogle bestemte vandstandskoter på et hvilket som helst sted på vandløbsstrækningen.

Minimums-tværsnitsarealer angives som arealet af tværsnittet under koterne 30 cm, 60 cm og 110 cm over de "teoretiske" bundkoter, der oftest er identiske med bundkoterne i det tidligere regulativ. De anførte værdier i skemaerne på side 5 og 6 er minimumstværsnitsarealer.

3.3 Tværsnitskontrol og kontrol af vandstand foretages ved skalapælene nr. 10-17, men kan principielt foretages hvor som helst i vandløbet.

På skalapælene er angivet følgende oplysninger:

3.4 Skalapælene er placeret følgende steder:

Skalapæl nr.	Station	Stedbetegnelse
10	9.798	Kongemose
11	12.949	Bodal Mose
12	14.958	Verup Mose
13	17.573	Skellingsted Bro
14	19.018	Hesselbjerg Mose
15	21.210	Reerslev Møllerende
16	22.800	Gardergård (skredet ned)
17	24.433	Bromølle

3.5

Vandløbsbundens "teoretiske" fald på delstrækninger:

				Koteinterval:
Sandlyng Å-Skellingsted Bro	St. 9.320 - 17.468	= fald	0,12 ‰	21,75 - 20,77
Skel.sted Bro - R.Møllerende	St.17.468 - 20.924	= fald	0,11 ‰	20,77 - 20,39
R.Møllerende - Bromølle Bro	St.20.924 - 24.858	= fald	0,05 ‰	20,39 - 20,20
Nedstrøms Bromølle Bro	St.24.858 - 24.986	= fald	2,10 ‰	20,20 - 19,93
Indløbsbygværk	St.24.986 - 25.008	= fald	0,00 ‰	19,93 - 19,93
Tunnel	St.25.008 - 25.896	= fald	0,90 ‰	19,93 - 19,15

Vandløbets "teoretiske" bundbredder på delstrækninger:

Opstrøms Reersl. Møllerende	St. 9.320 - 20.924	bundbredde =	6,00 m
Nedstrøms Reersl. Møllerende	St.20.924 - 24.845	bundbredde =	7,00 m
Bromølle Bro	St.24.845 - 24.858	bundbredde =	9,00 m
Nedstrøms Bromølle Bro	St.24.858 - 24.986	bundbredde =	6,00 m
Indløbsbygværk	St.24.986 - 25.008	bundbredde =	3,25 m
Tunnel	St.25.008 - 25.896	bundbredde =	3,25 m

Vandløbets "teoretiske" skråningsanlæg på delstrækninger:

	St. 9.320 - 11.800	Anlæg =	2,00
	St.11.800 - 12.800	Anlæg =	1,50
	St.12.800 - 16.600	Anlæg =	2,00
	St.16.600 - 18.600	Anlæg =	1,25
	St.18.600 - 24.845	Anlæg =	1,50
Bromølle Bro	St.24.845 - 24.858	Anlæg =	0
Nedstrøms Bromølle Bro	St.24.858 - 24.986	Anlæg =	1,75
Indløbsbygværk	St.24.986 - 25.008	Anlæg =	0
Tunnel	St.25.008 - 25.896	Anlæg =	0 (Tunnelhøjde = 2,80m)

3.6

Tværsnitsarealer:

Skalapæl nr.10

Station: 9.798 ved Kongemose

Kote	Tværsnitsareal
23,29	14,72 m ²
22,79	9,02 m ²
22,29	4,32 m ²
21,99	1,98 m ²
21,69	0 m ²

Teor. bredde = 6,00 m A = 2,0

Skalapæl nr.11

Station: 12.949 ved Bodal Mose

Kote	Tværsnitsareal
22,91	14,72 m ²
22,41	9,02 m ²
21,91	4,32 m ²
21,61	1,98 m ²
21,31	0 m ²

Teor. bredde = 6,00 m A = 2,0

Skalapæl nr.12

Station: 14.958 ved Verup Mose

Kote	Tværsnitsareal
22,67	14,72 m ²
22,17	9,02 m ²
21,67	4,32 m ²
21,37	1,98 m ²
21,07	0 m ²

Teor. bredde = 6,00 m A = 2,0

Skalapæl nr.13

Station: 17.573 Skellingsted Bro

Kote	Tværsnitsareal
22,36	12,80 m ²
22,86	8,11 m ²
21,36	4,05 m ²
21,06	1,91 m ²
20,76	0 m ²

Teor. bredde = 6,00 m A = 1,25

Skalapæl nr.14

Station: 19.018 Hesselbjerg Mose

Kote	Tværsnitsareal
22,20	13,44 m ²
21,70	8,42 m ²
21,20	4,14 m ²
20,90	1,94 m ²
20,60	0 m ²

Teor. bredde = 6,00 m A = 1,5

Skalapæl nr.15

Station: 21.210 v. R. Møllerende

Kote	Tværsnitsareal
21,98	15,04 m ²
21,48	9,52 m ²
20,98	4,74 m ²
20,68	2,24 m ²
20,38	0 m ²

Teor. bredde = 7,00 m A = 1,5

Skalapæl nr. 16

Station: 22.800 ved Gardergård

Kote	Tværsnitsareal
21,90	15,04 m ²
21,40	9,52 m ²
20,90	4,74 m ²
20,60	2,24 m ²
20,30	0 m ²

Teor. bredde = 7,00 m A = 1,5

Skalapæl nr. 17

Station: 24.433 ved Bromølle

Kote	Tværsnitsareal
21,81	15,04 m ²
21,31	9,52 m ²
20,81	4,74 m ²
20,51	2,24 m ²
20,21	0 m ²

Teor. bredde = 7,00 m A = 1,5

- 3.7 Oprensning foretages, når tværsnitsarealet er mindre end fastsat i skemaerne. Oprensning foretages normalt kun i perioden 15/8 - 15/10.
- 3.8 I sommerperioden skæres en grødefri strømrønde i følgende bredder:

Strækning:	Strømrøndebredde
Sandlyng Å - Skellingsted Bro	5,0 m
Skellingsted Bro - Reerslev Møllerønde	5,5 m
Reerslev Møllerønde - Bromølle Bro	6,0 m

Ved den 3. og sidste grødeskæring om efteråret skæres i fuld regulativmæssig bundbredde.

Kontrol af tværsnitsareal

- 3.9 Vandløbets tværsnitsareal kontrolleres normalt i perioden 15/2 - 15/4. Tværsnitsarealer og vandstande måles efter behov, dog mindst én gang hvert femte år.
Ved underskridelse af de fastsatte minimums-tværsnitsarealer foretages oprensning i den efterfølgende periode fra 15/8-15/10, jfr. pkt. 3.7.
- 3.10 Strømrønder kontrolleres i grødeskæringsperioden fra 1/5 - 15/10.

Kontrol af vandstand

- 3.11 Vandløbsvæsenet vil ved henvendelse fra lodsejere ekstraordinært kontrollere vandføringen eller strømrønden, hvis vandstanden i grødens vækstperiode stiger til over de vandstandskoter, som er anført i nedenstående skema.
Vandstandskoterne svarer til en forventet maksimal sommerafstrømning på 20 l/sek. pr. km², og når der er en hel del grøde i vandløbet.

Vandstandene er markeret på skalapælene med et blå skilt.

Skalapæl nr.	Station	Opland km ²	Vandstand ved forventet maksimal sommervandføring. (Kote over DNN)
10	9.798	ca. 189	23,08
11	12.949	ca. 215	22,81
12	14.958	ca. 228	22,68
13	17.573	ca. 241	22,47
14	19.018	ca. 249	22,27
15	21.210	ca. 275	22,02
16	22.800	ca. 281	21,78
17	24.433	ca. 291	21,35

4. Bygværker

4.1 Broer, Overkørsler og Overgange

Station (midte)	Beskrivelse	Vandslug Rørdiam.	Ejer	Bemærkninger
17.462	Bro af jernbeton	8,00 m	Tornved Kommune	Skellingsted Bro Bredde: 13,75 m
20.634	Jernbro på betonfundamenter med trædæk	-	Vestsj. Amt	Bro for Jyderupstien Bredde: 1,60 m
24.852	Bro af jernbeton med fodgængerbro på konsol	9,00 m	Vestsj. Amt	Bromølle Bro Bredde: 13,00 m
24.986	Bro af jernbeton	6,00 m	Vestsj. Amt	Inspektionsbro Bredde: 1,00 m
24.995	Bro af jernbeton	6,00 m	Vestsj. Amt	Inspektionsbro Bredde: 1,00 m
25.002	Bro af jernbeton	3,20 m	Vestsj. Amt	Inspektionsbro Bredde: 1,50 m

4.2 Andre bygværker:

Station	Beskrivelse	Ejer	Bemærkninger
25.008 - 25.896 (888 m)	Vandløbstunnel	Vestsjællands Amt	Bundbredde = 3,25 m Tunnelhøjde = 2,80 m Bundkote: 19,95-19,15=0,9 ‰

Tunnellen er forsynet med 4 kontrolskakter. Ved tunnelindløbet er etableret et 29 m langt indløbsbygværk med bl.a. 2 "isheste" af skrå betonmure og et risteværk. Ved tunneludløbet er etableret et 8 m langt udløbsbygværk bestående af en 4 m bred jernbetonbundplade og skråninger med anlæg = 2 beklædt med stenglacis i beton.

5. Administrative bestemmelser

Administration

Vandløbet administreres af Vestsjællands Amt som vandløbsmyndighed.

- 5.1 Vandløbet med bygværker m.v. skal vedligeholdes således, at de fastsatte minimumstværsnitsarealer for vandløbet overholdes.
- 5.2 Vandløbets vedligeholdelse påhviler amtet jfr. dog pkt. 5.3. Vedligeholdelsens omfang er beskrevet i afsnit 8.

Bygværker

- 5.3 Bygværker, såsom styrt, stryg eller skråningssikringer, der er udført af hensyn til vandløbet, skal vedligeholdes som dele af vandløbet.

Vedligeholdelsen af øvrige bygværker som broer, stemmeværker, overkørsler eller vandingsanlæg m.v.- påhviler de enkelte ejere eller brugere. Ejere eller brugere har pligt til at optage slam og grøde og lignende, der samler sig ved bygværkerne, jfr. vandløbsloven § 27, stk. 4.

Bygværker, der ikke vedligeholdes forsvarligt, kan amtet istandsætte eller fjerne på ejerens bekostning.

Enhver ændring af bygværker skal godkendes af amtet, jfr. vandløbslovens § 47.

Beplantning

- 5.4 Beplantning langs vandløbet inden for en afstand af 2 meter fra vandløbets øverste kant skal bevares af hensyn til beplantningens grødebegrænsende virkning.
- 5.5 Amtsrådet kan træffe beslutning om etablering af ny beplantning på arealer langs vandløbet, for at øge beskygningen af vandløbet, jfr. vandløbslovens § 27, stk. 2.
Udgifterne til etablering af en sådan ny beplantning og vedligeholdelse af beplantningen påhviler amtet.

6. Sejlads og fiskeri

Sejlads

- 6.1 Af hensyn til at området omkring Øvre Halleby Å og Åmose Å indgår i det område i Vestsjællands Amt, som er udpeget som lokalt odderbevaringsområde, har amtsrådet besluttet, at sejlads på Åmose Å kun er tilladt i begrænset omfang.
Det vil fremtidigt kun være tilladt at sejle på strækningen i perioden fra den 15. april til den 1. oktober og kun i tidsrummet fra kl. 7.00 - 19.00 med undtagelse af månederne juni og juli, hvor det er tilladt at sejle til kl. 21.00. Der må kun sejles med ikke-motordrevne småfartøjer som robåde, kanoer og kajaker.
Sejladsen må ikke være til skade for vandløbet eller til ulempe for andres jagt og fiskeri.
Sejladsbegrænsningen gælder ikke for vandløbsmyndighedens sejlads i forbindelse med tilsyn og vedligeholdelse.

- 6.2 Erhvervsmæssig udnyttelse af sejladsretten er ikke tilladt.

- 6.3 Retten til sejlads giver ikke adgang til at betræde andres ejendom.
Den, der lovligt spærrer for sejlads som nævnt i pkt. 6.1, skal anvise anden adgang over sin ejendom.

- 6.4 Der må ikke uden amtets tilladelse anlægges bådebroer eller nedrammes fortøjningspæle i vandløbet. Ligeledes må både eller andre fartøjer ikke uden tilladelse fortøjes ved vandløbets skråninger.
Ved ophaling af både må vandløbets skråninger ikke beskadiges.

Fiskeri

- 6.5 Retten til fiskeri tilkommer ejeren af den grund, der ligger nærmest ved fiskevandet jfr. § 4 i lov om ferskvandsfiskeri. Bredejere kan give andre ret til fiskeri fra egen ejendom.
- 6.6 Ved fiskeri med ruser skal ruserne forsynes med odderriste og skal i øvrigt opsættes i overensstemmelse med ferskvandsfiskeriloven og på en sådan måde, at ruserne ved enhver vandstand er tydeligt markeret med træpæle eller flydekugle. Efter endt brug skal alle pæle fjernes fra vandløbet.
- 6.7 Ruser, der er opsat på en sådan måde, at de er til væsentlig ulempe i forbindelse med vandløbsvedligeholdelsen, vil blive fjernet af amtet.

7. Bredejerforhold

Arealanvendelse

- 7.1 Langs begge sider af vandløbet skal henligge udyrkede bræmmer, som skal have en bredde på 2 m regnet fra vandløbsskråningernes øverste kant.

Bræmmerne skal fremstå som udyrkede arealer med naturlig græs-, urte- eller trævegetation. Der må ikke foretages nogen form for jordbehandling, sprøjtning, opfyldning eller lignende, som kan beskadige vegetationen på bræmmerne.

- 7.2 Ejere eller brugere af ejendomme, der grænser til vandløbet, er pligtige til at tåle udførelsen af de fornødne vedligeholdelsesarbejder.

Hertil regnes bl.a. transport af materialer og maskiner og maskiners arbejde langs vandløbets bredder. Arbejdsbæltet bliver normalt ikke over 6 m bredt.

Der ydes erstatning efter vandløbslovens § 28 for eventuelle skader, der påføres ejere eller brugere udover de markskader, der opstår i forbindelse med den almindelige vedligeholdelse.

- 7.3 Bygninger, bygværker, faste hegn og beplantninger samt lignende anlæg af blivende art må ikke uden amtsrådets tilladelse anbringes nærmere end 6 m fra øverste vandløbskant. Undtaget fra denne bestemmelse er den i afsnit 5.4 - 5.5 omtalte beplantning.

- 7.4 Arealer, der grænser til vandløbet, må kun benyttes til løsdrift, såfremt der opsættes et forsvarligt hegn langs med og mindst 1,00 m fra vandløbets øverste kant.

Af hensyn til eventuel maskinel vedligeholdelse af vandløbet må hegnets højde ikke overstige 1,00 m og ikke placeres mere end 1,25 m fra vandløbets øverste kant.

Alternativt skal hegnet placeres mindst 6,00 m fra vandløbets øverste kant, således at en gravemaskine kan passere mellem vandløbet og hegnet.

Ejere eller brugere er pligtige til at fjerne hegn, inden 2 uger efter at tilsynet har meddelt disse, at det er nødvendigt af hensyn til maskinel udførelse af vedligeholdelsesarbejdet.

Ændringer

- 7.5 I henhold til vandløbslovens § 6 må ingen bortlede vand fra vandløbet eller foranledige, at vandstanden i vandløbet forandres, eller at vandets frie løb hindres.

- 7.6 Enhver form for opfyldning og opgravning eller regulering af vandløbet, udgrøftning til vandløbet samt etablering af broer og overkørsler må kun finde sted efter amtsrådets bestemmelser.

I det hele taget må ingen uden amtets tilladelse foretage foranstaltninger ved vandløbet og dets anlæg og bræmmer, hvorved tilstanden i vandløbet kommer i strid med bestemmelserne i vandløbsloven eller i dette regulativ.

7.7 Hvor der kan være risiko for, eller der sker nedskridning af skrån timer, kan amtet ændre skråningsanlægget. Arbejdet hermed udføres af amtet. Der ydes erstatning for eventuelle skader efter vandløbslovens § 28.

7.8 Lægning af kabler, vandledninger og lign. på vandløbets arealer må kun ske efter tilladelse fra amtet.

Udledninger og indvindinger

7.9 Vandløbet må ikke tilføres faste stoffer, haveaffald, spildevand eller andre væsker, der foranlediger aflejringer i vandløbet eller forurener dets vand, jfr. miljøbeskyttelsesloven § 27. Der kan dog efter miljøbeskyttelseslovens § 28 opnås tilladelse fra amtsrådet eller kommunalbestyrelsen til udledning af spildevand i mindre mængder.

Ved tilløb, grøfter, dræn og lign., hvor der efter amtets mening tilføres vandløbet uacceptable mængder af sand og mudder eller lign., kan amtet kræve, at der etableres sandfang eller tilsvarende foranstaltning, som kan nedbringe tilførslerne til et acceptabelt niveau.

7.10 De tilgrænsende lodsejere må uden tilladelse oppumpe vand fra vandløbet til kreaturvanding. Oppumpningen må kun ske med mulepumpe eller vindpumpe.

Amtsrådet kan meddele tilladelse til indretning af vandingssteder, der da skal udgraves udenfor vandløbets profil og indhegnes således, at kreaturer ikke kan træde ud i vandløbet samt sikres således, at udtrædning af jord i strømløbet ikke finder sted.

Anden vandindtagning må ikke finde sted uden tilladelse fra amtet, jfr. vandforsyningslovens bestemmelser.

7.11 Udløb fra drænledninger skal udføres og vedligeholdes således, at der ikke sker skade på vandløbets skrån timer. Udførelse af andre rørledninger må kun ske efter forud indhentet tilladelse fra amtet.

Drænledninger må ikke tilsluttes vandløbet i større dybde end 10 cm over de fastsatte teoretiske bundkoter, og skal placeres således, at tilsanding og dermed behov for frigravning undgås.

De steder, hvor grøden kan resultere i, at drænu døb tilslammes, vil vandløbsvæsenet skære grøden ud for udløbene. Herved dannes ingen aflejringer, og der sikres frit afløb fra drænledninger. Forudsætningen er dog, at lodsejeren afmærker drænu dløbene og giver meddelelse herom til vandløbsvæsenet.

Overkørsler

- 7.12 Nye tilløb og tilløb, der reguleres, skal forsynes med en overkørsel med et mindst 5 m bredt brodække ved udløbet. Overkørslerne skal etableres med henblik på transport af det materiel, der anvendes ved vandløbets vedligeholdelse.

Beplantning

- 7.13 Beplantningen på vandløbets bræmmearealer skal bevares af hensyn til beskygningen, jfr. afsnit 5.4 - 5.5.
Lodsejerne kan dog uden tilladelse fjerne enkelte grene, som i væsentlig grad er til gene for markarbejde eller passage i øvrigt.
- 7.14 Ønskes foretaget anden beskæring eller fældning af beplantningen, må lodsejerne henvende sig til amtet, som træffer afgørelse herom og eventuelt lader arbejdet udføre.

Beskadigelser

- 7.15 Afmærkning på vandløbets arealer, f.eks. skalapæle, må ikke beskadiges eller fjernes. Sker dette, er skadevolderen pligtig til at betale for retablering af afmærkningen.
- 7.16 Beskadiges vandløbet eller dets diger, bygværker, beplantning eller andre anlæg ved vandløbet, eller foretages foranstaltninger i strid med vandløbsloven, kan amtet meddele påbud om genoprettelse af den tidligere tilstand.
- 7.17 Beskadigelse af den i afsnit 5.4 - 5.5 nævnte beplantning langs vandløbet, vil blive krævet erstattet af skadevolderen.
- 7.18 Er et påbud ikke efterkommet inden udløbet af den fastsatte tidsfrist, kan amtet foretage det fornødne på den forpligtedes regning, jfr. vandløbslovens § 54.
- 7.19 Er der fare for, at der kan ske betydelig skade på grund af usædvanlige nedbørsforhold eller andre udefra kommende usædvanlige begivenheder, kan amtet foretage det fornødne uden påbud og på den forpligtedes regning, jfr. vandløbslovens § 55.
- 7.20 Overtrædelser af bestemmelserne i regulativet og undladelse af at efterkomme påbud straffes med bøde, jfr. vandløbslovens § 85.

8. Vedligeholdelse

- 8.1 Amtsrådet afgør om vedligeholdelsen af vandløbet skal udføres i entreprise eller ved amtets egen foranstaltning.
- 8.2 Vandløbet samt beplantning og bevoksning i øvrigt på skråninger og bræmmer vedligeholdes af amtets vandløbsvæsen på amtsrådets vegne.

Oprensning

- 8.3 Oprensning af vandløbet foretages ud fra krav til de for vandløbet fastsatte minimumstværsnitsarealer, som fremgår af afsnit 3.6.
- 8.4 Når kravværdierne for minimumstværsnitsarealer underskrides, foretages normalt oprensning fra den førstkommende 15. august - 15. oktober.
- 8.5 Ved oprensning må de angivne tværsnitsarealer maksimalt forøges med 10% af kravværdierne.
Oprensningen søges begrænset til den naturlige strømrrende, hvis dette i øvrigt er tilstrækkeligt til at opfylde kravet til minimumstværsnitsarealet. Oprensningen omfatter kun aflejring af sand og mudder. Sten og grus må ikke opgraves, og overhængende brinker må ikke beskadiges.

Grødeskæring

- 8.6 Grødeskæring foretages efter behov og ud fra krav til strømrrendebredde. Kontrol sker i hele vandløbets længde.
- 8.7 Grødeskæring foretages normalt 3 gange årligt fordelt med 1 gang i hver af følgende 3 perioder: 1/5 - 1/6, 15/6 - 15/7 og 1/9 - 1/11.
- 8.8 Grødeskæringen foretages således, at grøden kun fjernes i vandløbets naturligt slyngede strømrrende i de bredder, som er angivet i afsnit 3.8. Ved den 3. og sidste grødeskæring om efteråret skæres i fuld regulativmæssig bundbredde.
- 8.9 Hvis der opstår afvandingsmæssige problemer som følge af efterladt grøde udenfor strømrrenden, kan det med vandsynsmanden aftales, at denne grøde ved sidste grødeskæring afskæres i vandoverfladen. Det kan f.eks. være tagrør, pindsvineknop og lign. stivstænglet vegetation.
- 8.10 I tilfælde af ekstraordinær høj vandstand eller kraftig grødevækst kan der efter anmodning fra lodsejere foretages yderligere grødeskæring foruden de i afsnit 8.7 nævnte. Ekstra grødeskæring foretages dog kun, hvis amtet skønner, at der er væsentlige interesser forbundet hermed.
- 8.11 Afskåret grøde opsamles ved særlige opsamlingssteder.

Bredvegetation

- 8.12 Bredvegetation slås kun, hvis der forekommer en kraftig uønsket vegetation, eller hvis det er nødvendigt af hensyn til grødeskæringsarbejdet.
- 8.13 På arealer, som er domineret af uønskede arter, kan der ske en slåning. Den slåede vegetation bortskaffes sammen med grøden. Følgende arter betegnes som uønskede:
Bjørneklo - Brændenælde - Agertidsel - Rød Hestehov - Tagrør og lign.
- 8.14 Den træagtige vegetation langs vandløbet vurderes løbende. Træer og buske eller grene på disse, som kan være til hinder for en rimelig vandføringsevne eller til gene for vedligeholdelsen fjernes.

Bredsikring

- 8.15 Ved erosionsskader, samt hvor der er risiko herfor, kan der foretages en bredsikring.
- 8.16 I tilfælde af nedskridning af skrån timer foretages normalt en retablering og stabilisering af skrån timer.

Udførelse

- 8.17 Grødeskæringen i Åmose Å foretages normalt med grødeskærerbåd på strækningen fra Sandlyng Å til Bromølle Bro, medens den korte strækning fra Bromølle Bro til indløbet til tunnelstrækningen normalt grødeskæres med håndredskaber.
- Ved tilrettelæggelsen af vedligeholdelsesarbejdet skal de ulemper, som ejere og brugere skal tåle, jfr. vandløbslovens § 28, søges fordelt ligeligt på begge sider af vandløbet. Eventuel maskinel oprensning eller andet vedligeholdelsesarbejde samt kørsel foretages fra samme side af vandløbet et år ad gangen.
- 8.18 Udbedring af bygværker samt skrån timeringssikringer foretages normalt udenfor perioden 1. maj - 15. oktober.
- 8.19 Fyld m.v., der fremkommer ved vandløbets regulativmæssige vedligeholdelse, er brugerne af de tilstødende arealer pligtige til at fjerne eller til at sprede i et ikke over 10 cm tykt lag udenfor vandløbets 2 m bræmmer.
- 8.20 Det påhviler den enkelte ejer eller bruger selv at undersøge, om der er oplagt fyld, som skal fjernes eller spredes. Undlader en ejer eller bruger at fjerne fylden, kan amtsrådet med 2 ugers skriftligt varsel til ejeren eller brugeren lade arbejdet udføre på den pågældendes bekostning.

- 8.21 Lodsejere eller andre med interesse i vandløbet, der finder vandløbets vedligeholdelsestilstand eller specielle forhold vedrørende vandløbet utilfredsstillende, kan rette henvendelse herom til amtet.

9. Tilsyn

- 9.1 Tilsynet med vandløbet foretages af Vestsjællands Amt som vandløbsmyndighed.
- 9.2 Amtet foretager normalt offentligt syn over vandløbet 1 gang årligt. Synet afholdes som regel i perioden 15. september - 15. november.
- 9.3 Synet afholdes sammen med synsmænd udpeget af amtsrådet. Andre, der ønsker at deltage i dette syn, kan træffe nærmere aftale herom med amtet.

10. Revision

Dette regulativ skal senest til revision den 1. januar 2007.

11. Regulativets ikrafttræden

Regulativet har været bekendtgjort og fremlagt til offentligt gennemsyn i 8 uger med adgang til at indgive eventuelle indsigelser og ændringsforslag inden den 2. februar 1996.

Regulativet er herefter vedtaget af Vestsjællands Amtsråds udvalg for teknik & miljø den 1. oktober 1996.

Regulativet træder i kraft fra datoen for dets vedtagelse.

Hans H. Klindt
Natur & Miljø-chef

Lars Bang
afdelingsleder

Planredegørelse og Konsekvensvurdering for

ÅMOSE Å-SYSTEMET

omfattende amtsvandløbene
TYSINGE Å og BRÆNDEMØLLE Å,
ÅMOSE Å og ØVRE HALLEBY

V E S T S J Æ L L A N D S A M T

J.nr. 9-21-01-17V-0001-1993

J.nr. 9-21-01-13V-0001-1994

J.nr. 9-21-01-01V-0001-1994

J.nr. 9-21-35-0001-1988

J.nr. 9-21-16-0001-1991

1. oktober 1996

INDHOLDSFORTEGNELSE

Planredegørelse og Konsekvensvurdering	Side
1. Indledning.....	1
2. Naturgrundlag.....	3
2.1 Topografiske forhold.....	3
2.2 Nedbør- og afstrømning.....	3
3. Recipientmæssige forhold	5
3.1 Historiske forhold	5
3.2 Vandindvinding.....	5
3.3 Udledninger.....	6
3.4 Biologiske forhold	6
4. Plangrundlag	8
4.1 Vandløbsplanen.....	8
4.2 Spildevandsudledningen	9
4.3 Vandindvindingsplan	11
4.4 Landbrugsplan.....	12
4.5 Fredningsplan.....	13
5. Konsekvensvurdering.....	15
5.1 Generelt om afvandings- og miljømæssige forhold.....	15
5.2 Specielt for Åmose Å-systemet.....	16
5.3 Vedligeholdelseskrav	18

Planredegørelse for Åmose Å-systemet.

1. Indledning

Vandløbsregulativer udarbejdet efter vandløbsloven af 9. juni 1982 skal indeholde en redegørelse for grundlaget for og konsekvenserne af regulativet.

Indhold

Planredegørelsen indeholder en kort beskrivelse af de topografiske og de afstrømningsmæssige forhold i området. Endvidere beskrives de recipientmæssige forhold og de påvirkninger, som vandløbet udsættes for. Ligeledes omtales de krav, som de forskellige sektorplaner sætter til vandløbene og deres omgivelser.

Åmose Å-systemet Åmose Å-systemet omfatter følgende offentlige vandløb:

Amtsvandløb	Kommunevandløb
Tysinge Å	Tysinge Å Slambækken Rendebækken Sønderstrup Å Tysingegrøften Stestrupgrøften Møllerenden Have-Borupgrøften
Brændemølle Å	Vallenderød Bæk
Åmose Å	Skee Å Tåstrup Å Skolegrøften Egholmgrøften Vanløse Mose Å Æskemose Å Muskebækken Maglemoseløbet Østrup Skovløbet Undløse Mose Dønnerbækken Møllerenden Sandlyng Å Veddeløbet Galtebjerggrøften Assentorpgrøften Fugle Å Lyngbækken Brovadgrøften Lillemosegrøften Rendebækken Møllerenden Hesselbjerggrøften Kællingerenden Teglværksgrøften
Nedre Åmose Å	
Skarresø Regstrup Å	Ravnebækken
Øvre Halleby Å	Landgrøften Langmarksgrøften Løgtved-Buerupgrøften

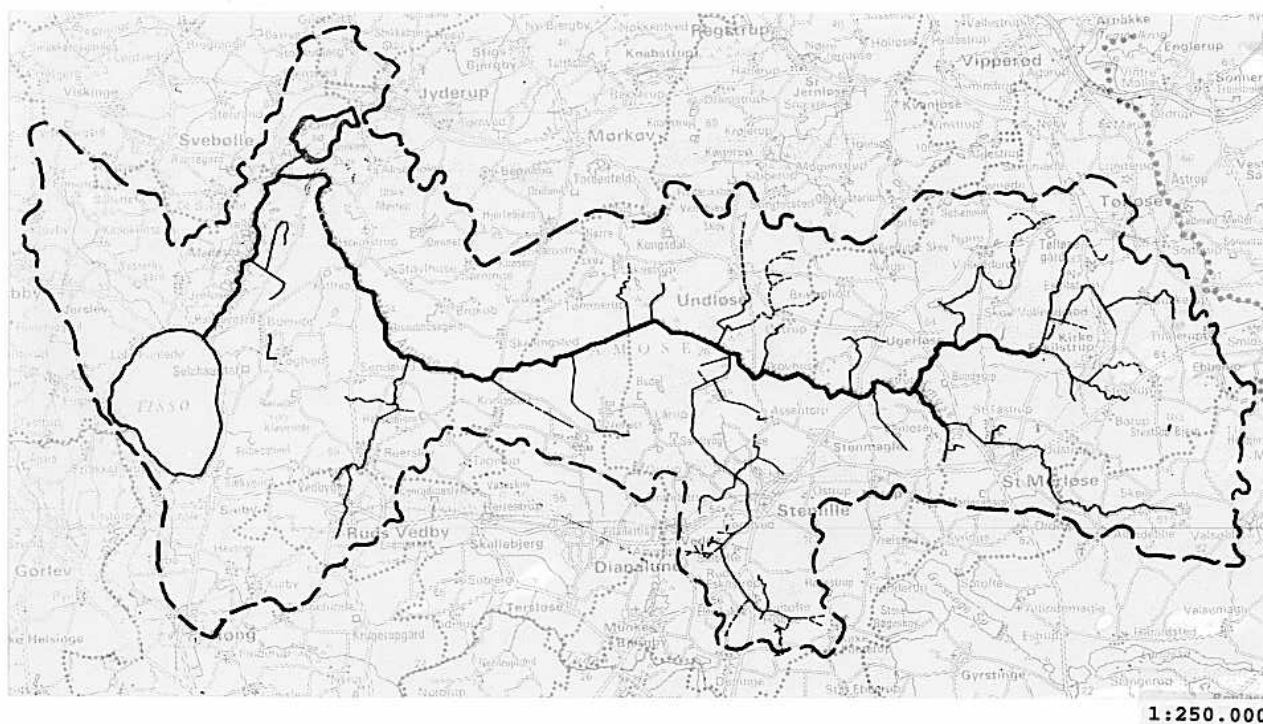
2. Naturgrundlag

2.1 Topografiske forhold

De østlige dele af Åmose Å-systemet løber gennem et svagt kuperet morænelandskab. Længere mod vest fra Østrup Skov domineres landskabet af Åmosens store flade i kontrast til de kraftigt kuperede landskaber både nord og syd for Åmosen.

Fra Bromølle til Øresø løber Nedre Åmose Å gennem et skovrigt kuperet område af stor landskabsmæssig værdi inden åen under navnet "Øvre Halleby Å" løber gennem Lille Åmose og ud i Tissø.

Under vejs får Nedre Åmose Å tilløb af Regstrup Å, som med et kraftigt fald på den nedre del af vandløbet udgør afløbet fra den betydeligt højere beliggende Skarresø.

 Vandløb Oplandsgrænse

2.2 Nedbør- og afstrømning

Nedbør

Vestsjællands Amt får generelt en ringe nedbørsmængde, idet årsmiddelnedbøren er 560 mm. I oplandet til Åmose Å-systemet er gennemsnitsnedbøren normalt på lidt over 600 mm.

Afstrømning

Afstrømningen har det for østdanske vandløb karakteristiske forløb med meget stor forskel mellem en meget ringe sommervandføring og en stor vintervandføring. Der findes målestationer i Åmose Å ved Ugerløse Bro og ved Bromølle. Middelværdierne af de årlige målinger er således:

	Ugerløse Bro	Bromølle
Periode	1982-90	1971-90
	l/sek./km ²	
Medianminimums-afstrømning	0,4	0,9
Sommermiddel-afstrømning	2,6	3,2
Årsmiddel-afstrømning	6,9	7,1
Vintermiddel-afstrømning	11,3	11,0
Medianmaksimum-afstrømning	40,0	33,3

De store forskelle skyldes, at kun en ringe del af vandet i de sjællandske vandløb kommer fra grundvandet. Vandføringen er derfor meget afhængig af forhold som nedbør og temperatur.

3. Recipientmæssige forhold

3.1 Historiske forhold

Ældre regulativer	I de ældre regulativer er der ikke opført mange oplysninger om de konkrete indgreb, så oplysningerne fra før århundredeskiftet er sparsomme.
Regulering af Øvre Halleby Å	Strækningen fra Øresø Mølle til Tissø blev reguleret i 1889. Ved samme lejlighed skiftede denne vandløbsstrækning navn til Øvre Halleby Å. Strækningen fra Bromølle Skov til Øresø blev benævnt Nedre Åmose Å. Denne strækning er ikke reguleret med undtagelse af mindre reguleringer i forbindelse med møllerne.
Regulering af Åmose Å	Åmose Å er reguleret to gange. Første gang i 1931-32, hvor der skete en del reguleringer på strækningen fra Vanløse til 1162 m nedstrøms Bromølle. Anden større regulering af Åmose Å skete omkring 1960, hvor strækningen fra Undløse til Bromølle blev uddybet og reguleret. Ved denne lejlighed blev ca. 1 km vandløb nedstrøms Bromølle lagt i en tunnel. Omlægningen af Åmose Å betød også, at Sandlyng Å blev flyttet på det nederste løb.
Brændemølle Å og Tysinge Å	Den øverste strækning af Brændemølle Å er reguleret og uddybet i 1899. I 1912-13 blev næsten hele Tysinge Å reguleret, og der blev foretaget ret omfattende uddybninger.

3.2 Vandindvinding

Der sker kun i ringe omfang indvinding af overfladevand i oplandet til Åmose Å-systemet.

Derimod indvindes grundvand fra vandværker i Tølløse, Kr. Eskilstrup, St. Merløse, Ugerløse, Nyrup, Stenlille, Stenmagle og Undløse i den østlige del af oplandet, mens der i den vestlige del af oplandet indvindes fra vandværker i Niløse, Skellingsted, Ruds Vedby, Reerslev og Buerup-Løgtved.

Endvidere findes enkelte mindre vandværker samt mange private boringer, hvorfra der indvindes vand til markvanding m.v.

3.3

Udledninger

Spildevand

Tidligere udledtes store mængder af urensset eller dårligt rensset spildevand til vandløbene.

Nu udføres de fleste steder en rensning af spildevandet i rensningsanlæg af højere eller lavere kvalitet. Dette har bevirket, at vandkvaliteten i de fleste vandløb er forbedret væsentligt, uden at den ønskede målsætning endnu er opnået.

Til Åmose Å-systemet udledes spildevand fra mekanisk-biologisk rensningsanlæg i Tølløse, St. Merløse, Ugerløse, Undløse, Nyrup, Stenlille, Kr. Flinterup, Orebo, Lårup og Ruds Vedby.

Endvidere udledes spildevand fra mekanisk rensningsanlæg i Kr. Eskilstrup, Udstrup, Assentorp, Niløse, Kongsted, Skellingsted, Skamstrup og Ulkestrup. Endelig findes en række mindre udledninger, hvor spildevand udledes uden tilstrækkelig rensning.

Regnvand

Regnvand udledes til vandløbene fortrinsvis gennem markdræn.

Dette kan i forbindelse med kraftige regnskyl bevirke, at vandmængden i vandløbene pludselig forøges kraftigt. Sådanne voldsomme ændringer af vandmængderne kan medføre uheldige påvirkninger af vandløbene. De biologiske forhold forstyrres, erosionen af vandløbets sider bliver større og risikoen for oversvømmelser forøges.

Desuden kan der med en kraftig regnvandsafstrømning tilføres vandløbene store mængder af sand og lignende, som ved aflejring i vandløbene forringer både de biologiske forhold og vandføringsevnen.

3.4

Biologiske forhold

De biologiske forhold i vandløbene undersøges årligt. Her registreres en lang række forhold, som belyser vandløbets biologiske tilstand.

De bedste forhold findes i vandløb med gode strømforhold og afvekslende fysiske forhold. Hvor strømmen er kraftig, vil sand og eventuelt slam ikke aflejres, og bunden vil være gruset eller stenet.

Gode bundforhold findes i store dele af Brændemølle Å samt Nedre Åmose Å, hvor der mange steder er sten- og grusbund. Enkelte strækninger af Tysinge Å, Sandlyng Å, Tåstrup Å og Vallenderød Bæk har lignende gode bundforhold.

Størstedelen af vandløbssystemet er dog karakteriseret af ringe fald, og sandet bund. Hårdhændet vedligeholdelse og store udledninger af regnvand kan også skabe en sandet bund, hvor der ellers burde være sten og grus. Sådanne forhold findes f.eks. i Sandlyng Å og Møllerenden.

Vandkvaliteten er bl.a. afhængig af om vandløbet er spildevandsbelastet. Ved udledning af spildevand fra rensningsanlæg vil vandet blive uklart og i stærkt regulerende vandløb vil vandhastigheden være så ringe, at der aflejres slamlag på bunden.

Vandkvaliteten er gennemgående acceptabel i Åmose Å og samt i Øvre Halleby Å.

I tilløbene er forureningsgraden knap tilfredsstillende.

4. Plangrundlag

Amtsrådet har i henhold til lovgivningen udarbejdet diverse sektorplaner, som indgår i regionplanen for Vestsjællands Amt. Regionplan 1993-2004 forventes vedtaget af amtsrådet i december 1993.

4.1 Vandløbsplanen

I vandløbsplanen for Vestsjællands Amt er der detaljeret gjort rede for de målsætninger, der er opstillet for de enkelte vandløb.

I det følgende gives et kortfattet resume af de målsætninger og tilhørende krav til vedligeholdelsen, der stilles til de enkelte grupper af vandløb.

Målsætning A: "Særligt naturvidenskabeligt interesseområde".

Målsætning A anvendes for vandløb med et sjældent og sårbart dyre- og planteliv. Der er kun udpeget ganske få vandløb med denne målsætning, og det er fortrinsvis små uberørte vandløb f.eks. skovbække.

Da naturtilstanden i disse vandløb ønskes bevaret, må vedligeholdelsen begrænses mest muligt eller helst helt undlades.

Målsætning B₁: "Gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk".

Målsætning B₁ anvendes primært for forholdsvis små vandløb med frisk strøm, gruset/stenet bund og iøvrigt varierede fysiske forhold. Der er eller ønskes skabt mulighed for et artsrigt dyreliv samt gode gydepladser for laksefisk.

For at opfylde målsætningen må vedligeholdelsen begrænses mest muligt.

Målsætning B₂: "Laksefiskvand".

Målsætning B₂ anvendes fortrinsvis for middelstore vandløb med en vanddybde på mindst 25 cm året rundt. Strømforholdene er gode, og bunden er stenet og gruset. Der er eller ønskes skabt mulighed for en god bestand af ørredfisk samt bl.a. ål, gedde og skalle.

For at bevare gode livsbetingelser for fiskelivet må vedligeholdelsen foretages meget skånsomt.

Der må ikke være spærringer for fiskenes vandring til gydepladserne.

Målsætning B₃: "Karpefiskvand".

Målsætning B₃ anvendes typisk for de nedre langsomtflydende dele af vore vandløbssystemer med ringe fald og mudret/sandet bund. Målsætningen benyttes også for de øvre og mindre vandløb, der har ringe fald, og for vandløb, der er middel til stærkt regulerende.

Der er eller ønskes skabt betingelser for en god bestand af ål, aborre, gedde og karpefisk. Desuden skal der være passagemulighed for fisk til øvre strækninger.

På grund af de ofte ringe faldforhold kan der for disse vandløb stilles væsentlige krav til vedligeholdelsen for at sikre afledningen af vand. Vedligeholdelsen må dog udføres på en sådan måde, at der opretholdes eller skabes gode livsbetingelser for fisk og smådyr.

Målsætning C, D og E: (C) "Vandløb der skal anvendes til afledning af vand",
(D) "Vandløb påvirket af spildevandsudledning" og
(E) "Vandløb påvirket af vandindvinding".

Vandområdeplanen stiller ikke specielle krav til vedligeholdelsen af vandløb målsat i disse grupper. Der skal dog tages hensyn til fiskepassage til de tilstødende vandløb.

Ikke målsatte vandløb En række mindre kommunale og private vandløb er ikke medtaget i vandområdeplanen, men kan være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. For disse vandløb gælder, at miljøkvaliteten skal være så god, at basismålsætningen - B₃ - kan opnås.

Målsætninger De valgte målsætninger for amtsvandløbene i Åmose Å-systemet er anført i afsnit 5.2.

4.2 Spildevandsudledningen

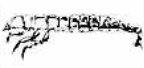
Som følge af vandløbenes forholdsvis ringe sommervandføring er disse meget følsomme overfor spildevandsudledninger, der skaber en dårlig vandløbskvalitet.

Vandløbskvaliteten kan udtrykkes ved begrebet "forureningsgrad", der primært er afhængig af forureningspåvirkningen, men også i høj grad afhængig af vandløbenes øvrige fysiske forhold, som f.eks. ringe fald eller stærkt reguleret forløb.

I vandområdeplanen anvendes følgende 4 forureningsgrader ved bedømmelsen af vandløbskvaliteten, idet forureningsgraden bedømmes efter hvilke dyr og planter, der kan leve i vandløbet:

Forureningsgrad I = Næsten uforurenet
 Forureningsgrad II = Ret svagt forurenet
 Forureningsgrad III = Ret stærkt forurenet
 Forureningsgrad IV = Overordentligt stærkt forurenet.

I vandløbene lever blandt andet orme, snegle, muslinger, insekter og larver af insekter. Mange af disse smådyr er meget følsomme over for forandringer i det miljø, de lever i. Nogle tåler udmærket forurening, og de vil derfor dominere, når de følsomme arter må give op. S sammensætningen af smådyrsfaunaen afspejler derfor vandløbenes forureningstilstand.

FORURENINGSGRADER I VANDLØB					
	I	II	II-III	III	IV
Hvordan ser vandløbet ud?					
Bunden	Ren	Lidt "fedtet" film af mikroorganismer	Meget "fedtet" film af mikroorganismer	Gråt slam især ved bredderne	Sort stinkende slam
Planter	Mange forskellige men få af hver slags	En del arter	Få arter i stort mængde	Få arter	Ingen
Dyr		Mange arter	En del arter	Få arter i stort antal	Meget få og robuste arter i stort antal
Typisk f. eks.					
	Slørvinge-larve	Vårfluelarve	Ferskvands-tangloppe	Vandbænke-bidder	Røde orme

For at målsætningen i vandløbsplanen kan opfyldes, må forureningsgraden i de enkelte målsætningsgrupper ikke blive ringere end nedenfor anført.

Målsætning

Maksimal forureningsgrad

A	II
B ₁	II
B ₂	II
B ₃	II undtagelsesvis II-III
C	II-III
D	III
E	II-III

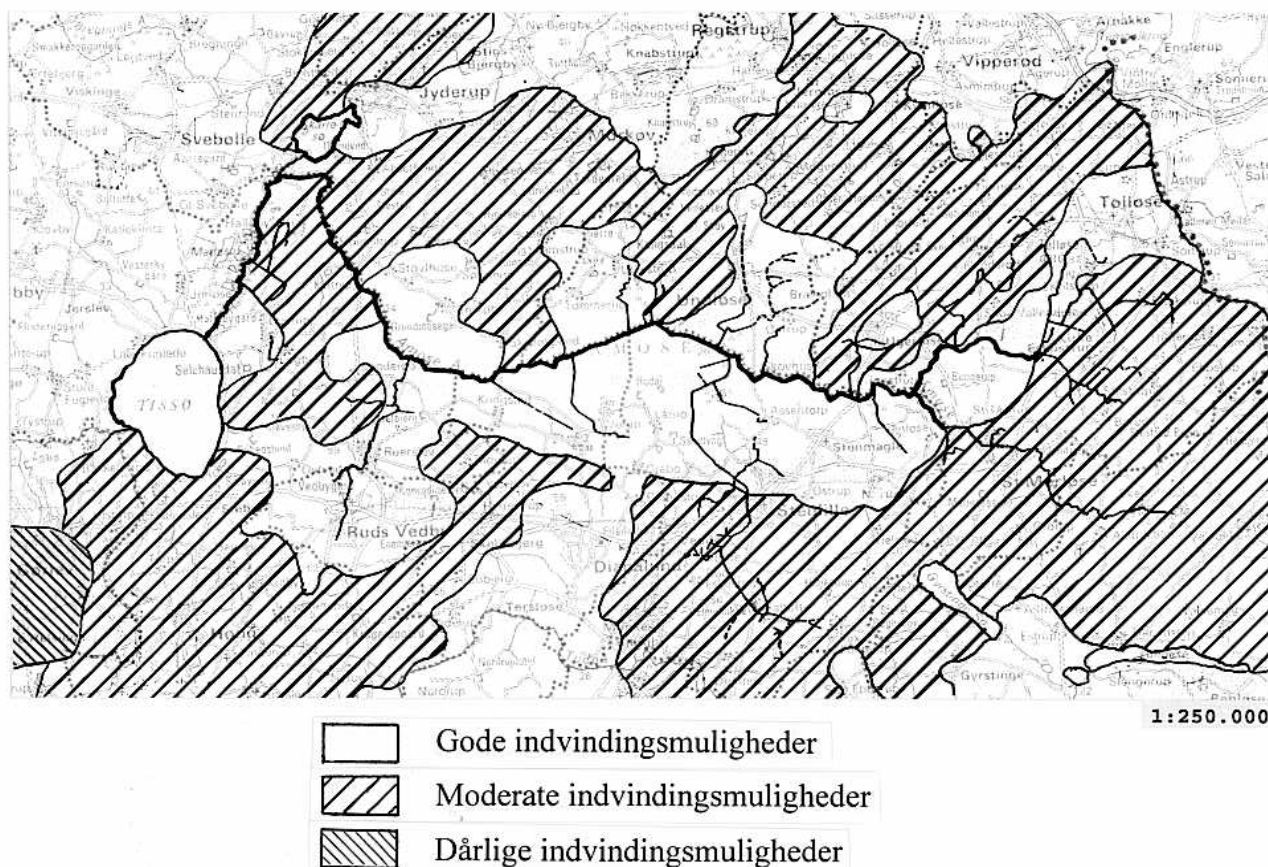
4.3

Vandindvindingsplan**Vandforsyning**

Vandindvindingsplanen skal sikre en tilstrækkelig og kvalitetsmæssig tilfredsstillende vandforsyning til befolkning og erhvervsliv, men skal også tage hensyn til vandløbenes vandføring. Vandindvindingsplanen er derfor afvejet i forhold til vandområdeplanen.

Indvinding

Amtet er inddelt i områder med "gode indvindingsmuligheder", "moderate indvindingsmuligheder" og "dårlige indvindingsmuligheder", jfr. kortudsnit. Disse betegnelser angiver indvindingsmuligheder i forhold til recipienter. Gode indvindingsmuligheder i Åmose Å-systemet findes især ved Undløse, Ugerløse og Bonderup samt i området omkring Ruds Vedby.

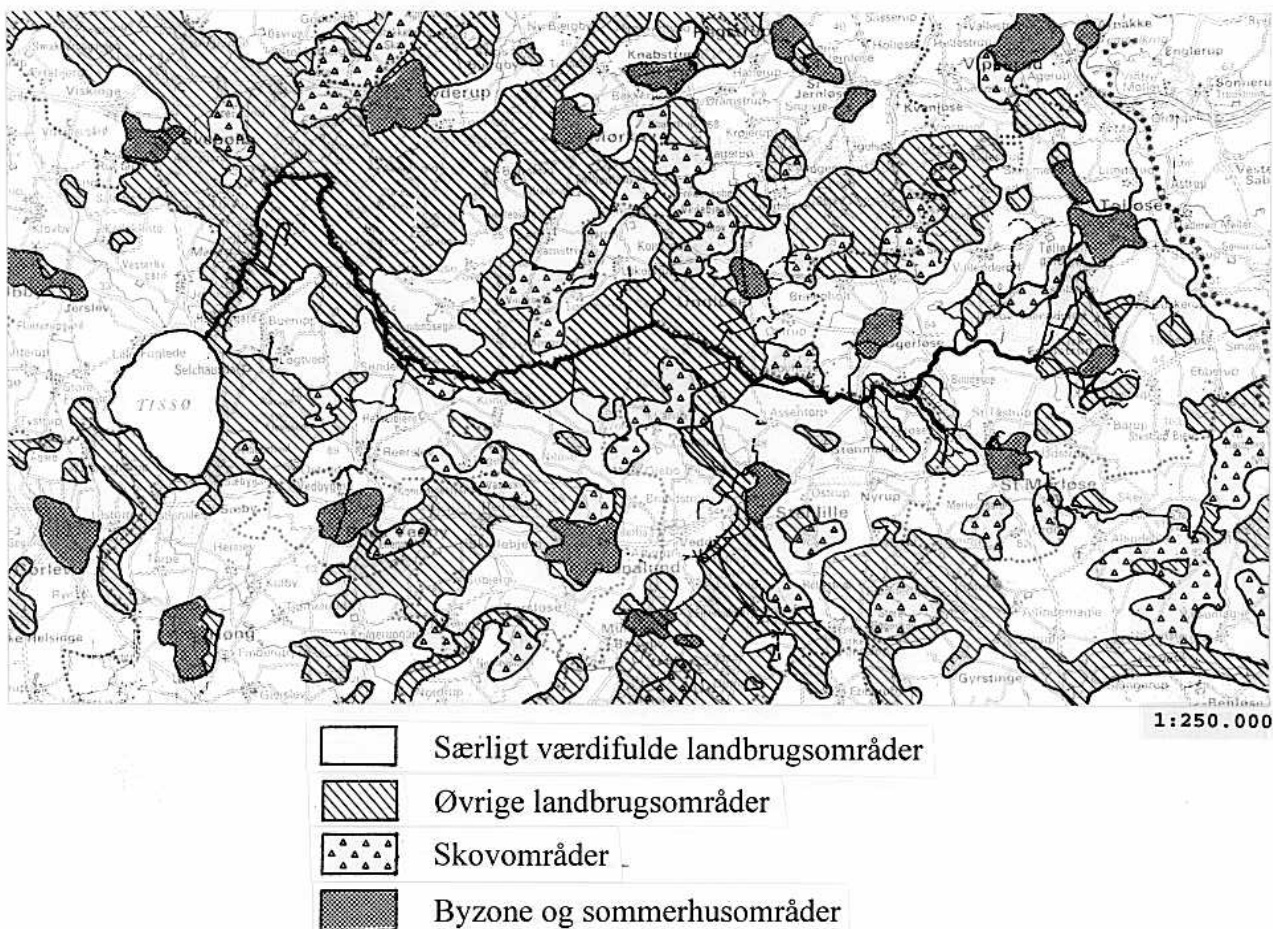
Markvanding

Der vil ikke kunne påregnes øget indvinding af grundvand til markvanding i området, ligesom der heller ikke vil blive givet tilladelse til indvinding af overfladevand til markvanding.

4.4

Landbrugsplan

Landbrugsplanen opdeler arealerne i amtet i forskellige områdetyper, som det fremgår af det efterfølgende kortudsnit.

Særlig værdifulde landbrugsområder

Kun omkring Brændemølle Å, Tysinge Å og Tåstrup-Skee Å er der i nærheden af vandløbene større sammenhængende arealer, som i landbrugsplanen er udlagt som "særligt værdifuldt landbrugsområde".

Øvrige landbrugsområder

Arealerne langs Åmose Å og Sandlyng Å er for en stor del udlagt til "øvrige landbrugsområder".

Marginaljorder

Landbrugsplanen har udpeget marginaljorder langs Øvre Halleby Å og dele af Åmose Å og Sandlyng Å.

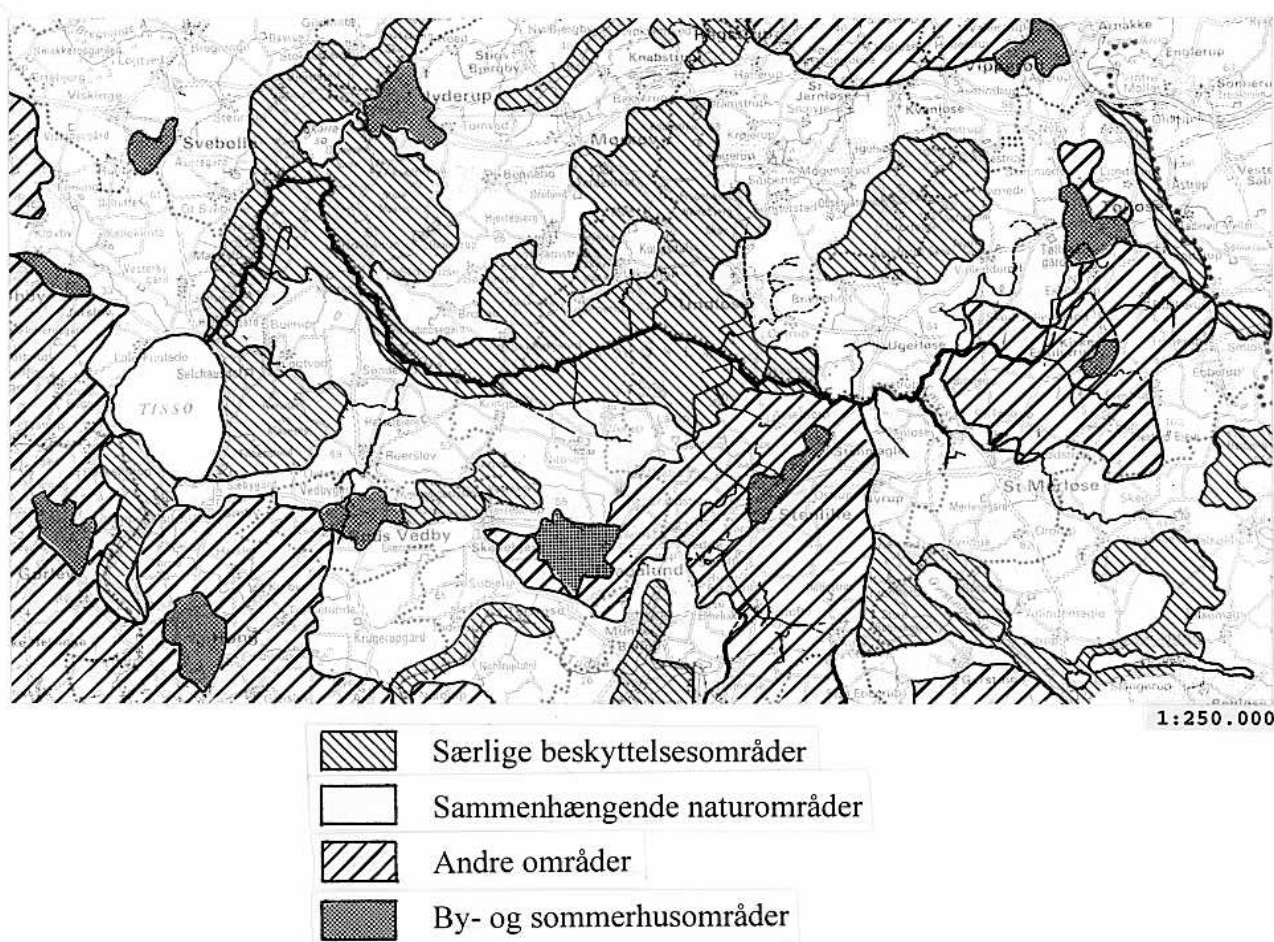
4.5

Fredningsplan

I fredningsplanen opdeles landskabet i følgende områdekategorier:

- Særligt beskyttelsesområde
- Sammenhængende naturområde
- Andre områder.

Områdernes beliggenhed i området omkring Åmose Å fremgår af kortudsnittet nedenfor.

Økologiske
forbindelser

Vandløbene har en meget vigtig funktion i landskabet, idet de fungerer som økologiske spredningsveje mellem de forskellige naturområder. I fredningsplanen indgår alle de større vandløb og flere af de små vandløb i et net af økologiske forbindelser. I disse forløb skal forholdene for vilde dyre- og plantearter fastholdes og helst forbedres.

§ 3-vandløb

Samtlige amtsvandløb og kommunevandløb samt en del private vandløb er omfattet af beskyttelsesreglerne i naturbeskyttelseslovens § 3.

Miljøfølsomme
områder

Ådalene og engområderne langs vandløbene vil ofte være følsomme over for indgreb. Derfor er mange af disse udlagt til miljøfølsomme områder, hvor der ydes tilskud til en miljøvenlig udnyttelse af jorden.

Målsætningen for disse områder er, at arealerne skal udgå af omdrift ved at overgå til græsningsarealer med forbud mod eller reduceret gødskning og sprøjtning samt begrænsninger med hensyn til dræning.

5. Konsekvensvurdering

Vandløbsloven af 9. juni 1982 skal sikre, at vandløbene kan benyttes til afledning af vand, og at de foranstaltninger, der foretages i vandløbene, skal ske under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten.

Nye regulativer Ved udarbejdelsen af nye regulativer skal vandløbets fremtidige fysiske tilstand og vandføringsevne fastlægges på baggrund af den målsætning, der er fastsat for vandløbet. Samtidig skal det sikres, at de bestående afvandingsmæssige interesser fortsat tilgodeses.

5.1 Generelt om afvandingsmæssige og miljømæssige forhold.

Det sikres så vidt muligt, at vandføringsevnen ikke forringes i forhold til tidligere regulativ.

Som hovedregel tages udgangspunkt i vandløbets faktiske tilstand.

Hvis vandløbets faktiske tilstand miljømæssigt er ringere, end den ville være efter det gældende regulativ, bør der i stedet for tages udgangspunkt i det gældende regulativ, selvom dette vil betyde en forringelse af vandløbets nuværende vandføringsevne.

Dette kan f.eks. være aktuelt, hvis vandløbet er blevet bredere og måske også dybere, end det skulle være efter regulativet, og dermed har fået en lavere vandhastighed med større risiko for aflejringer til følge.

Hvis vandløbet derimod er blevet smallere og dybere end regulativet foreskriver, er de miljømæssige forhold i vandløbet normalt bedre, end de ville være efter det hidtidige regulativ. Hvis vandføringsevnen i sådanne tilfælde er lig med eller større end fastsat i tidligere regulativ, fastsættes vandføringsevnen ud fra de nuværende faktiske forhold.

Vedligeholdelse Vedligeholdelsen af vandløbene vil fremtidig være afhængig af, om det er de naturmæssige, de miljømæssige eller de afvandingsmæssige forhold, som er højest prioriteret.

Efterfølgende omtales forskellige krav til vandløbets karakter, vandføringsevne eller skikkelse, som ønskes sikret ved vedligeholdelsen af vandløbet.

Naturgivne forhold Hvor vandløbet har tilstrækkeligt fald til, at der ikke sker aflejringer, vil grødevæksten som regel også være mere begrænset på grund af en stærkere strøm i vandløbet.

Sådanne naturgivne forhold vil i de fleste tilfælde sikre en rimelig afvanding, uden at der er behov for en løbende vedligeholdelse. Det kan også forekomme, at arealinteresserne er så begrænsede, at vedligeholdelse ikke er nødvendig. Vedligeholdelsen vil ofte kun bestå i en kontrol af grødevæksten og eventuelt en let slåning af denne.

Vandføringsevne

Hidtil gældende regulativer har stillet krav til vandløbenes skikkelse. Dette skikkelseskrav giver ikke garanti for, at vandføringsevnen er tilstrækkelig god, eller at miljøet tilgodeses.

På strækninger, hvor vandløbene er højt målsatte, og hvor der ikke sker en stuvningspåvirkning fra hav eller sø, kan der i stedet for stilles krav om, at vandføringsevnen ved enhver vandstand opfylder en minimumsværdi.

Denne minimumsværdi vil alle steder være mindst lige så god som krævet i tidligere regulativ.

Tværsnitsareal

Vandløbets vandføringsevne kan også sikres ved, at der fremtidigt stilles krav om, at der under bestemte vandstandskoter (30 cm, 60 cm og 110 cm over nuværende regulativmæssige bundkote) er et mindste tværsnitsareal. Disse tværsnitsarealer vil alle steder på strækningen være tilsvarende de tværsnitsarealer, som fremgår af tidligere regulativs skikkelseskrav.

Geometrisk skikkelse

For vandløb (kanaler), der har en miljømæssig lav målsætning, og de afvandingsmæssige hensyn har højere prioritet, vil vandaflodningen som i tidligere regulativer blive sikret ved fastsættelse af en geometrisk skikkelse. Det betyder, at der er faste angivelser af bundbredde, bundkote og skråningsanlæg.

5.2

Specielt for Åmose Å-systemet

Målsætninger

Tysinge Å har målsætningen C
Brændemølle Å har målsætningen B₁

Åmose Å har følgende målsætninger:

Tåstrup Å - Brændemølle Å	= målsætning B ₃
Brændemølle Å - Muskebækken	= målsætning C
Muskebækken - Sandlyng Å	= målsætning B ₃
Sandlyng Å - Bromølle Bro	= målsætning C
Bromølle Bro - Tunneludløbet	= målsætning B ₂

Nedre Åmose Å har målsætningen A/B₂
Øvre Halleby Å har målsætningen B₃

Specielt for Åmose Å (strækningen Sandlyng Å - Bromølle)

For at tilnærme Åmose Å's hidtidige regulativmæssige dimensioner til åens eksisterende skikkelse er åbundens teoretiske fald forøget en smule på strækningen fra tilløbet af Sandlyng Å til tilløbet af Reerslev Møllerende.

På strækningen fra Sandlyng Å til Skellingsted Bro er faldet forøget fra 0,10 ‰ til 0,12 ‰, og fra Skellingsted Bro til Reerslev Møllerende fra 0,10 ‰ til 0,11 ‰.

Det betyder, at den teoretiske bundkote i forhold til det hidtil gældende regulativ er sænket med 17 cm ved Skellingsted Bro og med 20 cm ved tilløbet af Reerslev Møllerende.

Som følge heraf er faldet fra Reerslev Møllerende til Bromølle Bro reduceret fra 0,10 ‰ til 0,05 ‰, således at bundkoterne ved strækningens begyndelsespunkt (ved tilløbet af Sandlyng Å) samt ved Bromølle Bro er fastholdt som i det hidtil gældende regulativ.

Konsekvensen af denne mindre ændring vil være en lille forbedring af den regulativmæssige vandføringsevne opstrøms Reerslev Møllerende og en lille forringelse nedstrøms Møllerenden.

Det skønnes, at denne ændring ikke vil forringe de miljømæssige forhold i vandløbet.

Derimod vil vandløbets nuværende vandføringsevne ikke kunne forventes opretholdt i fuldt omfang, idet der ved den ændrede grødeskæringspraksis vil blive efterladt grøde udenfor den teoretiske bundbredde og i sommerperioden udenfor de fastsatte strømrendebredder.

Dette vil til gengæld være til gavn for de miljømæssige forhold i vandløbet.

Specielt for Øvre Halleby Å

Opmålingen af Øvre Halleby Å viser, at vandløbet på størstedelen af strækningen er betydeligt dybere og bredere, end det skulle være efter det hidtil gældende regulativ.

For at tilnærme Øvre Halleby Å's hidtidige regulativmæssige dimensioner til åens eksisterende skikkelse er de teoretiske bundkoter sænket fra 58 cm ca. 700 m nedstrøms åens begyndelsespunkt ved Hejrebjerg Skov til 5 cm ved udløbet i Tissø, mens de teoretiske bundbredder er fastholdt i samme bredde som i det hidtil gældende regulativ.

Konsekvensen heraf vil være en forbedring af vandløbets regulativmæssige vandføringsevne. Det skønnes, at ændringen af de teoretiske bundkoter ikke vil forringe de miljømæssige forhold i vandløbet.

Derimod vil vandløbets nuværende vandføringsevne ikke kunne forventes opretholdt i fuldt omfang, idet der ved den ændrede grødeskæringspraksis vil blive efterladt grøde udenfor den regulativmæssige bundbredde og i sommerperioden udenfor de fastsatte strømrendebredder.

Dette vil til gengæld være til gavn for de miljømæssige forhold i vandløbet.

5.3

Vedligeholdelseskrav

Den øvre del af Åmose Å (opstrøms Sandlyng Å) samt Brændemølle Å vil blive vedligeholdt således, at der sikres en fastlagt vandføringsevne, der er mindst lige så god som den, der fremgår af det tidligere regulativ.

Tysinge Å og strækningen af Åmose Å fra Sandlyng Å til Bromølle samt Øvre Halleby Å vil blive vedligeholdt således, at der sikres et minimumstværsnitsareal under bestemte vandstandskoter.

Dette minimumstværsnitsareal vil så vidt muligt alle steder være mindst tilsvarende de tværsnitsarealer, som fremgår af det tidligere regulativ.

Oprensning

Oprensning foretages kun, såfremt det ved kontrolmålinger af vandføringsevne eller tværsnitsarealer konstateres, at den fastlagte vandføringsevne eller de fastsatte minimumstværsnitsarealer for den givne vandstand ikke er overholdt.

Ved oprensning må de fastsatte minimumsværdier for tværsnitsarealer maksimalt forøges med 10%.

Oprensningen søges begrænset til den naturlige strømrende.

Grødeskæring

For at sikre vandføringsevnen i sommerperioden foretages 2-3 grødeskæringer i perioden fra 1/5 - 15/10.

Strømrende

Grøden skæres således, at der dannes en strømrende, som skal have et slynget forløb. Strømrendens bredde vil være afstemt efter faldforhold og risiko for oversvømmelser. Da sommervandføringen ofte er lav, vil strømrenden sikre en rimelig vanddybde og grødevækst, således at der skabes acceptable levesteder for fisk og smådyr.

De steder, hvor grøden kan resultere i, at drænudløb tilslammes, vil vandløbsvæsenet skære grøden ud for udløbene. Herved dannes ingen aflejringer, og der sikres frit afløb fra drænledninger. Forudsætningen er dog, at lodsejeren afmærker drænudløbene og giver meddelelse herom til vandløbsvæsenet.

Dobbeltprofil

Ved kun at skære grøde i en strømrende dannes et dobbeltprofil. Ved lave vandføringer løber der kun vand i selve strømrenden, mens hele profilet vil blive udnyttet ved større afstrømninger.

Miljøforhold

Strømrendeskæring medfører, at der skabes en friskere strøm især i de mindre vandløb, hvilket igen medfører bedre iltforhold i vandet og færre aflejringer på bunden. Den ændrede grødeskæringspraksis er derfor både vandføringsmæssigt og biologisk set en forbedring af tidligere forhold.

Miljøforhold	Grødeskæring foretages fremtidigt mindst lige så ofte som tidligere, hvilket sammenholdt med de ovenfor nævnte forhold betyder, at risikoen for tilgroning af hele profilet nedsættes betydeligt.
Skråninger og bræmmer	Græs- og urtevegetationen langs vandløbet skal fremover slås så lidt som muligt eller helst slet ikke. Derved øges beskygningen af vandløbet, der medfører en begrænsning af grødevæksten og forbedrede iltforhold i vandet. Herved skabes bedre livsbetingelser for det dyreliv, som lever i og langs vandløbene. Slåning af skråningerne begrænses til de tilfælde, hvor det er nødvendigt af hensyn til udførelsen af grødeskæringen eller til sikring af diger og lignende.
Uønskede arter	På arealer med dominans af uønskede arter som f.eks. stor nælde og bjørneklo kan der også ske en slåning af skråningerne
Bræmmebredden	Den dyrkningsfri bræmme langs vandløbet har tidligere været 1,25 m bred. Det har vist sig, at denne bredde som følge af landbrugets anvendelse af tunge maskiner langs vandløbskanterne ikke er tilstrækkelig til at sikre stabile skråninger eller til at forhindre udskylning af jord og eventuelle gødningsrester fra markerne.
Bræmmebredden	Da bræmmebredden mange steder heller ikke er blevet overholdt, har der været risiko for nedskridninger og udskylninger af jord o.lign. til skade for vandmiljøet i vandløbet. Bræmmebredden er derfor forøget derfor til 2,00 m i overensstemmelse med den ændring af vandløbslovens § 69, som blev vedtaget i forbindelse med vedtagelsen af den nye naturbeskyttelseslov. Ændringen gælder fra 1. juli 1992. Der betales ikke erstatning for rådighedsindskrænkningen som følge af forøgelsen af bræmmebredden, med mindre dette vil blive påbudt ved en retlig afgørelse.

Sorø, den 1. september 1996